

DEVİRİMLER ve DEĞİŞİMLER

Fransız İhtilali'nin İmparatorluklara
Etkisi

☞ 1789 Fransız İhtilali

Sosyalizm – Liberalizm –
Nasyonalizm (*Milliyetçilik*)☞ Osmanlı – Avusturya olumsuz
etkilendi

☐ Çok uluslu oldukları için

☞ 1815 Viyana Kongresi

Amaç: İhtilalin sonuçlarına karşı
önlem almaAvusturya – Rusya – Prusya –
İngiltereMeternich: Çok uluslu imp.
Korunacak

İhtilalin etkisi azaltılacak

Milliyetçilik önlenecek

Meternich Sistemi / Restorasyon
Dönemi1827 Navarin Baskını ile
Restorasyon dönemi sona erdi.

☞ 1870 Piyomente → İTALYA

1871 Prusya → ALMANYA

☐ Milliyetçiliğin yayılması hızlandı.

Osmanlı Devleti'nde Bağımsızlık
Hareketleri☞ Frs. İht.'nin Osmanlı'daki ilk
olumsuz etkisi

1804 Sırp İsyanı

☞ 1815 Bükreş Ant: Sırlar / Ayrıcalık
elde etti1829 Edirne Ant: *Yunanlılar (ilk)*1878 Berlin Ant: *Sırbistan – Karadağ*
*– Yunanistan*1908 II. Meşrutiyet kargaşasıyla:
*Bulgaristan*1913 I.Balkan sonrası: *Arnavutluk***Bağımsız oldu** (son)

☞ Frs. İht.'nin ilk olumlu etkisi

1839 Tanzimat Fermanı

☞ 1839 Tanzimat Fermanı

1856 Islahat Fermanı

1876 I.Meşrutiyet

1908 II.Meşrutiyet

İhtilalin Osmanlıdaki olumlu etkileridir.

XIX. YÜZYIL SOSYAL MUHALEFET
HAREKETLERİ

1830 ihtilali

Fransa'da başladı

- ✓ Nasyonalizmin etkisi
 - Meternich sisteminin halk üzerindeki baskısı
 - Restorasyon döneminde Anayasalı yönetime geçilen ülkelerde Kralların Anayasayı kaldırmak istemesi
 - Napolyon'un kendini imparator ilan etmesi gibi nedenler ihtilali tetikledi.

- ❑ İhtilal başarılı olunca Almanya, İtalya, Polonya, İngiltere ve İspanya'da da etkilerini hissettirdi. Fransa,
- ❑ Belçika ve İspanya'da liberalizm hareketi başarıyla sonuçlandı,
- ❑ Liberalizm akımı sayesinde İsviçre bağımsızlığını kazandı,
- ❑ Hükümdarların kutsal hakları yerine, milletlerin egemenliği hâkim olmaya başladı
- ❑ 1830 İhtilallerinde Batı Avrupa'da aristokrat sınıf burjuvazi sınıfı karşısında yenilgi aldı,

Ekim 1833: Avusturya / Rusya / Prusya

Doğu bloğu (monarşi)

Nisan 1834: İngiltere -Fransa - İspanya - Portekiz

Batı Bloğu (Liberalizm) oluştu.

1848 ihtilali

Nasyonalizm – Liberalizm etkisi

Ulaşım - etkileşim- şehir nüfusu artışı

- ❑ Sicilya'da başlayan 1848 İhtilalleri Fransa'da güç kazanarak diğer ulusları da etkiledi,
- ❑ Avrupa'da yeni bir barış dönemine girilerek Avrupa uygarlığını geliştirecek yeni adımlar atıldı
- ❑ Hükûmetler, ideoloji veya inançlar üzerinden değil güç ve gerçeklik üzerinden siyaset yapmaya başladılar,

İhtilale karşı çıkan Avusturya – Rusya Zayıfladı

İtalya ve Almanya siyasi birliklerini kurdular.

MODERN SİYASAL İDEOLOJİLER

- ❑ **İdeoloji:** Siyasal veya toplumsal bir öğreti oluşturan ve bir hükûmetin, bir partinin, bir grubun davranışlarına yön veren politik, hukuki, bilimsel, felsefi, dinî, moral ve estetik düşünceler bütününe denir.
- ❑ 1815 Viyana Kongresi'nin getirdiği yeni düzen, birtakım modern fikir akımlarının da ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu akımlar...

Marksizm, liberalizm, kapitalizm ve sosyalizmdir.

LİBRALİZM

- ✓ Özgürlük, serbestlik ve hürriyet

İnsanların özgürlüğünü savunan bir düşünce sistemidir

- ❑ Liberal akımın doğmasını sağlayanlar başlıca düşünürler

Thomas,

John Locke,

David Hume,

Adam Smith

Adam Ferguson'dur

- ❑ Tarihsel kökeni XVII. yüzyılın başlarına kadar giden sosyal bir doktrin (öğreti) ve felsefedir.

KAPİTALİZM

- ✓ Serbest piyasa ekonomisi

Serbest Piyasa ekonomisi

- ❑ Özel teşebbüse (girişim) ve piyasa serbestliğine dayalı olan bir üretim sistemidir.
- ❑ Sermayenin arz-talep dengesini pazar yolu ile dengeleme sistemidir.
- ❑ Tarım ekonomisine dayanan feodalizmin çöküşünden sonra Sanayi Devrimi ile kapitalizm ortaya çıkmıştır.
- ❑ Bankacılık, sermaye birikimi, İngiliz kumaş sanayi, bilim, zengin tüccar sınıfı arttı.
- ❑ Büyük sanayi şehirleri oluştu,

- ☞ Proletaryanın (işçiler) haklarını korumak için sendikalar ve siyasi partiler ortaya çıktı

- ❑ Kapitalizme karşı sert eleştiriler yapıldı,

- ☞ Karl Marx ve Friedrich Engels, Simon sosyalizm ve komünizm savundu

- ❑ Dünya Savaşı kapitalizmin gelişimini güçlendirdi,
- ❑ Altın standardının yerini ulusal para birimleri aldı,
- ❑ Bankacılık hegemonyası Avrupa'dan ABD'ye geçti
- ❑ Dünya Ekonomik Krizi (1929) ile kapitalizm kendini yeniledi güçlendi,

SOSYALİZM

- ☞ Kapitalizme bir tepki olarak doğdu.

- ☞ Temsilcisi Karl Marx

Yahudi asıllı Alman filozof

- ☞ Sosyalizminin Fransa'daki en önemli savunucusu Henri de Saint Simon oldu.

- ❑ Karl Marx, kendi sosyalist sistemini işçi sınıfına dayandırdı ve bütün dünya işçilerinin örgütlenmesine çalıştı.
- ❑ Servet ve refah farklarını ortadan kaldırma,
- ❑ Üretim araçlarını toplumun mülkiyetine geçirme,
- ❑ Özel mülkiyet yerine kolektif mülkiyeti oluşturma,
- ❑ Toplumda sınıf farklılıklarını ortadan kaldırma fikirlerini savundu.

- ❑ Kapitalist üretim, işçi sınıfını örgütlü siyasi bir güce dönüştürdü
- ❑ Liberalizm ve kapitalizmin karşısında işçi sınıfının ideolojileri olan sosyalizm ve Marksizm doğdu.

MARKSİZM

- ☞ 1966 – 1976 Mao Liderliğinde Çin'de ortaya çıktı.

(Yazdır)

- ✓ *İdeolojik alanda esas olarak sınıflar savaşımı teorisini ortaya atan ve bu savaşımın zorunlu sonucu olarak proletaryaya diktatörlüğüne ve oradan da toplumsal eşitlik ve özgürlük dünyası komünizme varılacağını öngören bir öğretiyi olarak tanımlanır.*

- ☞ Kapitalizm, sekülerleşmenin de hızlanmasına sebep oldu.

(Yazdır)

- ✓ Sekülerizm (Dünyacılık): *Toplumda ahiretten ve diğer dinî, ruhanî meselelerden ziyade dünya hayatına odaklanılması yönündeki hareket.*

OSMANLI DEVLETİ'NDE MODERN ORDU TEŞKİLATI VE YURTTAŞ ASKERLİĞİ

Zorunlu Askerlik Sisteminden Ulus Devlete

- ☞ Zorunlu askerlik → ilk Fransa'da ortaya çıktı.
- ☞ Askerlik → Vatan sevgisi ve Milliyetçilik temeline dayandı

Osmanlı Devleti'nde Modern Ordu Kurma Çabaları

- ❑ Yeniçerilerin evlenmeye başlaması,
- ❑ Askerlik dışında başka mesleklerle uğraşması,
- ❑ Yeniçeri Ocağı'na alınma usulünün bozulması,
- ❑ Savaşların uzun sürmesi ve alınan yenilgiler
- ❑ Maliye gelirlerinin azalıp ulufelerin ayarı düşük akçelerle ödenmesi,
- ❑ Orduda, rüşvet ve iltimasın artması,
- ❑ Tımar sisteminin bozulması
- ❑ Askeri ıslahat girişimleri sonuçsuz kalması

gibi gelişmeler orduda yeni düzenlemelere ihtiyaç duyuldu

- ☞ Nizam-ı Cedit → III.Selim

Masrafları için Irad-ı Cedit hazinesi

- ❑ Yeniçerilerin müdahalesinden çekinildiği için Nizam-ı Cedit'in merkezi Konya olmuştur.

Humbaracı, Lağımçı ve topçu ocakları düzenlendi

- ❑ Kabakçı Mustafa İsyanı sonucu III. Selim'in öldürülmesiyle İstanbul'daki Nizam-ı Cedid birlikleri dağıtıldı, taşradaki kışlalar yıkıtıldı.
- ❑ III.Selim yeniçeriler tarafından öldürülen ikinci Osmanlı padişahıdır. (İlki II.Osman /Genç Osman)
- ❑ Fransa, İngiltere ve İsveç'ten mühendisler ve ustalar getirildi.
- ❑ II. Mahmut Rusçuk Ayanı Alemdar Mustafa Paşa'nın etkisi le padişah oldu

Sekban-ı Cedit kuruldu

- ❑ Sekban-ı Cedit Ocağının kurulmasını bahane eden yeniçeriler ayaklandı
- ❑ 1808'de Yeniçeriler, Alemdar Mustafa Paşa'yı öldürüp saraya doğru harekete geçti
- ❑ 1808'den 1826'ya kadar geçen süre içerisinde II. Mahmut, âyan sorununu çözerek ulemayı ve halkı kendi tarafına çekmeyi başardı.
- ❑ Yeniçerilerin üst komuta kademesine kendisine yakın kişileri yerleştirerek olası bir isyana karşı gerekli tüm tedbirleri aldı.

1826 Vakâ-i Hayriye → Yeniçeri Ocağı kaldırıldı

Asakîrî Mansure-î Muhammediye kuruldu.

1834 Mehterhane kaldırıldı → Mızıkâ-i Hümayun kuruldu

- ❑ Başına İtalyan Giuseppe Donizetti getirildi.
- ❑ II. Abdülhamit döneminde eski ihtişamı canlandırması düşünüldüğünden Mehterhane yeniden kuruldu.

1836 Dâr-ı şûra-yı Askerî (Askerî Şûra)

- ❑ *Askerî işleri görüşüp karara bağlayacak olan yüksek danışma kuruludur.*

Bedel-i askerî uygulandı.

- ❑ 1846'da çıkarılan "Kura Kanunu" ile açıklanmıştı.
- ❑ 20-25 yaş aralığındaki Müslüman erkekler kura ile askere alınmasına başlandı.
- ❑ Kurada "bedel-i şahsi" adıyla bir başkasını vekil olarak göndermesi, "bedel-i nakdî" ödemek suretiyle askerlik vazifesini bedeli karşılığı yerine getirme başladı.

ULUSALLAŞMANIN VE ENDÜSTRİLEŞMENİN SOSYAL ETKİLERİ

Nüfus Politikası ve Demografik Güç

- ❑ Sanayi Devrimi sonrası nüfusa bağlı millî güç unsurları (askerî güç, ekonomik güç, siyasi güç, sosyal güç, teknolojik güç ve coğrafi durum gibi) önem kazandı.
 - ❑ Nüfusun bir ülkede artması o ülkeye birtakım avantajlar sağlayacaktır.
- [Bu avantajlar arasında;](#)
- ❑ Devletin askerî ve siyasi güç kazanması,
 - ❑ Ekonomide kalkınma için gerekli işçi gücüne sahip olunması,
 - ❑ Bir devletin askerî, siyasi, ekonomik alanlarda mevcut nüfusu kullanabilmesi

Osmanlı Devleti'nde Haberleşme ve Ulaşım**Telgraf**

- ❑ Devleti'ne elektrikli telgraf hattı, ilk defa 1855'te İstanbul'u Avrupa'ya bağıladı
- ❑ Sultan Abdülaziz ve Sultan Abdülhamit dönemlerinde, Osmanlı telgraf ağı hızlı bir şekilde yayıldı.

Demir Yolları

- ❑ İngiltere, kendine ait sömürge topraklarına rahatça ulaşabilmek için 1836 yılında İskenderiye'den Bağdat'a ve Basra Körfezi'ne dek uzanan demir yolu ağı kurmak istedi ancak Süveyş Kanalı'nın açılması ile bu demir yolu ağının yapımından vazgeçti.

☞ **1851 Kahire ve İskenderiye**

- ❑ Osmanlı'daki ilk demir yolu ulaşım

☞ **1856 İzmir-Aydın Demiryolu**

☞ **1856 Cenova-Köstence**

- ❑ Avrupa'daki ilk demir yolu

✓ *Demir yollarının yönetimi için;*

*-1865'te Nafia Nezareti
(Bayındırlık Bakanlığı)*

-Turuk (yol)

-Meabir (İnşaat) Dairesi kuruldu.

- ❑ Demir yolu yapım ve işletmesini gerçekleştirmek 1972'de Demir yolları idaresi kuruldu

☞ **1888 İstanbul-Viyana-Paris Demir Yolu hattı**

- ❑ Sadrazam Ali Paşa'nın gayretleriyle
- ❑ *Osmanlı Devleti'nde en fazla demir yolu yapımı II. Abdülhamit Döneminde Düyûn-ı Umûmiye İdaresi'nin kurulmasıyla başladı.*

☞ **1890 Beyrut – Şam**

1892 Selanik-İstanbul Demir Yolu

- ❑ II. Abdülhamit'in demir yolları projesi Avrupa devletlerini karşı karşıya getirmiş oldu.
- ❑ Osmanlı Devleti'nin ulaşım politikaları daha çok siyasi, askerî ve stratejik ağırlıklıydı.
- ❑ Osmanlının coğrafi konumundan yararlanmak ve ekonomik potansiyelini kullanmak isteyen Avrupalı ülkelerin de demir yollarından birtakım beklentileri vardı.
- ❑ İngilizler ve Fransızlar daha çok iktisadi düşüncelerle demir yollarını devletin zengin bölgelerinde açtılar.
- ❑ Almanlar ise daha çok askerî ve stratejik kaygılarla demir yolu inşa ettiler.

Ulus Devlette Vatandaş Kimliği

- ❑ Ulus devlet anlayışı Fransa, Almanya ve İtalya gibi devletlerde ortaya çıktı.
- ❑ Vatandaşlık bilinci oluşturuldu.
- ❑ Devletler eğitim sistemleri ve askerî teşkilatları sayesinde aynı üniformayı giyen, aynı marşı söyleyen, aynı dili konuşan, disiplinli, vatansever, üretken ve devletine sadık vatandaşlar yetiştirdiler.

**Osmanlı Devleti'nde Açılan
Modern Askerî ve Sivil Mektepler**

- ❑ XVIII. yüzyılda Osmanlı ülkesine gelen yabancı uzmanlar da askerî yenileşmeyi tavsiye ettiler.
- ❑ Avrupa'nın çağdaş eğitim kurumları örnek alınarak modern mektepler açıldı.

☞ **1734 Hendesehane**

☞ **1773 III. Mustafa
Mühendishane-i Bahri-i Hümayun**

☞ **1795 III. Selim
Mühendishane-i Berri-i Hümayun**

☞ **1827 II. Mahmut
Mekteb-i Tıbbiye**

☞ **1834 Mekteb-i Harbiye**

☞ **1859 Sultan Abdülmecid
Mülkiye Mektebi.**

- ❑ 1935 yılında Mülkiye adı, Mustafa Kemal Atatürk'ün isteğine uygun olarak, Siyasal Bilgiler Okulu'na çevrilmiştir.

☞ **II. Mahmut
Mekteb-i Maârif-i Adliye
Mekteb-i Ulum-u Edebiye**

- ❑ II. Mahmut Dönemi'nin sonlarında memur yetiştirmek üzere açılmıştır

**Devler gibi eserler bırakmak için,
karıncalar gibi çalışmak lazım.**

Necip Fazıl Kısakürek

☞ **Lisan Mektebi**

Memurların dil öğrenebilmesi için açıldı.

☞ **Mithat Paşa → Islâhhâne ve
Mekteb-i Sanayi**

Mesleki ve teknik eleman yetiştirmeye yöneliktir.

**Osmanlı Devleti'nde Açılan Yabancı ve
Misyoner Okullar ile Azınlık Okulları**

- ❑ Yabancı devletlerin veya onların himayesinde gayrimüslimlerin Osmanlı topraklarında açtıkları okullara yabancı okullar denmekteydi.
- ❑ Azınlık okulları ise Osmanlı egemenliği altında yaşayan, aralarında dil, din, ırk ayrımı olan farklı grupların (Rum, Ermeni, Yahudi) devletin tanıdığı haklar çerçevesinde açtığı okullardır.
- ❑ Yabancı okulların zararlarının farkına varan Osmanlı Devleti, birtakım kanunlar çıkararak bu okulları denetim altına almaya çalıştı.

☞ **Bunun için;**

**1846'da Meclis-i Maarif-i Umûmiye
kuruldu**

**1869 Maarif-i Umûmiye Nizamnamesi
yayınlandı**

**1915 Mekâtib-i Hususiye
Talimatnamesi yabancı ve misyoner
okulları kapatıldı.**

**Allah'ım ya çektiğim sıkıntılara göre
bana güç ver. Ya gücüm yettiği
kadar sıkıntı.**

Fuzuli

II. ABDÜLHAMİT DÖNEMİ EĞİTİM
POLİTİKASI

- ✓ II. Abdülhamit eğitim faaliyetlerinde Türklerin yoğun yaşadığı Anadolu'ya ağırlık verdi.
- ✓ Azınlık ve yabancı okullara Türk öğretmenler atanarak kontrol altına alınmaya çalışıldı.
- ✓ İlk dereceli okullarda İslamcılık, orta dereceli okullarda ise Osmanlılık akımını vermeye çalışan programlar uygulandı.
- ✓ Türkçülük anlayışı da yavaş yavaş okulların müfredatına girmeye başladı.

Açılan Okullar

- ❑ II. Abdülhamit Dönemi Tanzimat kararlarının uygulandığı bir devirdir.

☞ 1869 Maarif-i Umûmiye
Nizamnamesi

- ❑ Eğitim modernleştirilmeye çalışıldı
- ❑ 1876 yılında yürürlüğe giren Kanun-i Esasi'de de eğitimle ilgili düzenlemeler getirildi.
- ❑ II. Abdülhamit Dönemi'nde okullaşma tüm ülkeye yayıldı.
- ❑ İbtidai (ilkokul) mektepler, rüştiyeler ve idadiler yaygınlaştırıldı. (İlk kız idadisi 1880 yılında açılmıştı)

☞ 1891 "Âliye" şubesi (Yüksek
Öğretim Okulu) açıldı

Daru'l-Muallimin yeni düzenlenmiş hali

☞ 1879 Mekteb-i Funûn-ı Maliye

1891 Ziraat ve Baytar Mektebi

1881 Gümrük Mektebi, Hamidiye
Ticaret Mektebi

1907 Polis Mektebi

- ❑ Sanayi-i Nefise Mektebi açıldı.
- ❑ Rüştiyelerden itibaren yabancı dil öğretimi zorunlu oldu.

☞ Aşiret Mektebi

Devletin kritik bölgelerinde yer alan aşiretlerin çocuklarını Osmanlılık bilinciyle yetiştirmek amacıyla açıldı

Açılan Hastaneler

- ❑ 89 genel kamu hastanesi
- 27 kurum hastanesi
- 74 asker hastanesi
- 26 Hilal-i Ahmer hastanesi
- 12 gayrimüslim cemaat hastanesi
- 29 yabancı misyon hastanesi
- 8 eğitim hastanesi
- 8 kadınlara mahsus hastane
- 8 doğumhane
- 1 çocuk hastanesi
- 2 akıl hastanesi
- 23 frengi hastanesi,
- 3 verem sanatoryumu
- 8 kolera hastanesi

Olmak üzere toplamda 300'den fazla hastane yapılmıştır.

Emeklilik Sistemi (Tekâütlük Sistemi)

16 Ocak 1865'te Emeklilik Kanunu ile emekliliği düzenleyen ilk kurumlar açıldı

Kapualtı Hasılatı

Valilerin muhtaçlara bağladığı maaşlar

Muhtacın tertibi

Muhtaç insanlara bağlanan maaş

Eğitim ve Sağlıkta Dönüşüm

- 1861'de ülkedeki hekimlerin niteliklerini ve sayılarını kayıt altına almaya başladı.

1839'da Mekteb-i Tıbbiye II. Mahmut

1867'de Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye
Abdülaziz (Sivil Tıp Okulu)

**OSMANLI'DA DEMOKRATİKLEŞME
SÜRECİ****1808 Sened-i İttifak**

- Devlet, Anadolu'da ve Rumeli'de kendi kendine güçlenmiş ve bir bakıma özerkliğini ilan etmiş olan âyanların varlıklarını, bu senetle kabul edip hukuki hâle getirdi.
- II. Mahmut döneminde merkezi otoriteye karşı ayaklanan ayanlar ile yapılan sözleşmedir.
- Padişah'ın isteği ile yapıldı
- Padişah yetkilerinin sınırlandırılması bu yönü ile Magna Carta'ya benzer.
- Âyan adı verilen zengin bir zümre, gücünü artırdı.

Padişahın yetkilerini sınırlayan ilk belgedir.

**1839 Tanzimat Fermanı
(Gülhane Hatt-ı Hümayunu)**

- Osmanlı Devleti Batılı Devletlerin desteğini almak ve azınlıkları memnun etmek için 3 Kasım 1839'da Gülhane Parkında, Mustafa Reşit Paşa tarafından Tanzimat Fermanı ilan edildi. Gülhane Hattı Hümayunu da denir.
- Tanzimat, Sultan Abdülmecit Dönemi'nde 1839 Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile başlayan 1876 Meşrutiyet'in ilanı ile sona eren döneme denir.

Maddeler:

- Kanun önünde herkes eşit sayılacaktı.
- Vergiler herkesin gelirine göre toplanacaktı.
- Hiç kimseye yargılanmadan ve sorgulanmadan ceza verilmeyecekti.
- Mahkemeler herkese açık olarak yapılacaktı.
- Müsadere usulü kaldırılacaktı.
- Ayrım yapılmaksızın bütün Osmanlı vatandaşlarının can, mal ve namus güvencesi devlet tarafından sağlanacaktı.
- Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesinden sonra, Sultan Abdülmecit, bu fermanın şartlarına uyacağına dair ant içti.

Anayasalcılık hareketinin ilk başlangıcı

Meşrutiyete atılan ilk adımdır

Askerlik vatan görevi oldu

Osmanlıcılık başlar

Balkan harbi ile biter

1856 İslahat Fermanı

- ❑ İslahat Fermanı, Kırım Savaşı'nda Osmanlı Devletine yardım eden İngiltere, Fransa ve Avusturya'nın isteklerini karşılamak üzere hazırlanmıştı.
- ❑ 1856 yılında Paris konferansını olumlu yönde etkileme gayesi ile ilan edilen bu ferman Müslüman-Gayr-i Müslim farkını ortadan kaldırmayı hedeflemiştir

Maddeler:*İslahat Fermanı ile Getirilen İlkeler*

- *Bütün uyruklar için dinî ibadet ve törenlerin yapılması serbesttir.*
- *Hristiyanları küçültücü, muamelede bulunulmayacak ve söz söylenilmeyecektir.*
- *Bütün memurluklar ve okullar herkese açık olacaktır.*
- *Müslüman olmayanlar da askere alınacaktır.*
- *İltizam sistemi kaldırılarak vergiler doğrudan alınacaktır, gibi esaslar getirilmiştir.*
- *İslahat Fermanı, Müslüman olmayan ulusların ayrıcalıklarını genişletmiş, Müslüman halk için yeni bir hak getirmemiştir.*

☞ **Azınlıklar Banka, okul, şirket ve devlet memuru olabilir.**

☞ **Nakdi Bedel sistemi getirildi**

**Devletleri yıkan tüm hatanın altında,
nice gururun gafleti yatar.**

Yavuz Sultan Selim

23 Aralık 1876 I. Meşrutiyet'in İlanı**Kanun-i Esasi'nin Kabulü**

- ❑ İlanında Genç Osmanlılar etkilidir.
- ❑ Şinasi, Namık Kemal, Ali Suavi, Ziya Paşa, Ağâh Efendi bu çatı altında, padişahın mutlak otoritesine karşı ilk muhalefeti oluşturdu.
- ❑ Genç Osmanlıların temel amacı mutlak monarşi yerine anayasal bir monarşi kurmak yani padişahın yetkilerini halkın temsilcilerinden oluşan bir meclis ile sınırlandırmaktı.
- ❑ Genç Osmanlılar II. Abdülhamit'i destekleyerek tahta geçmesinde önemli rol oynadılar.
- ❑ Osmanlı Devleti, İstanbul Konferansı'nın ilk oturumunun yapıldığı sırada Kanun-i Esasi'yi Bâbiâli'de toplanan devlet adamları ve halk önünde törenle Türk toplumunun ilk yazılı anayasası kabul edildi.
- ❑ Kanun-i Esasi'ye göre yürütme gücünün başında padişah bulunuyordu.
- ❑ Yargı yetkisi bağımsızdı.
- ❑ Yasama yetkisi ise Mebusan Meclisi ve Âyan Meclisi'nden Kurulu bir Genel Meclis tarafından yürütülecek, yasama faaliyetleri padişahın onayına bağlı olacaktı.
- ❑ Kanun-i Esasi'ye göre haklar ve hürriyetler açısından bütün Osmanlı vatandaşları kanun önünde eşittir ilkesi benimsendi törenle ilan etti (**23 Aralık 1876**).
- ❑ II. Abdülhamit ayrılıkçı mebusların faaliyetlerini ve 93 Harbi'ni gerekece göstererek Kanun'un kendisine verdiği yetkiyle Meclisi feshetti (13 Şubat 1878).

☞ **Anayasal devlet yönetimine geçildi**

☞ **Devletin rejimi değişti**

☞ **Osmanlı'nın ilk ve tek anayasasıdır.**

Reval Görüşmeleri (9-10 Haziran 1908)

- ❑ İngiliz Kralı III. Edward ile Rus Çarı II. Nikola'nın Reval'de gizli görüşmeleri gerçekleşti. (9-10 Haziran 1908).

☞ İngiltere ve Rusya arasındaki gizli görüşmedir.

- ❑ Reval Görüşmeleri'nde Rusya ile İngiltere'nin Osmanlı topraklarını paylaştıkları haberi kısa sürede duyuldu.
- ❑ II. Abdülhamit'in tahttan indirilmesi ve Meşrutiyet rejimine geçilmesi Kolağası Niyazi ve Enver Beyler Selanik ve Manastır'da çıkardığı ayaklanmalar etkili oldu.
- ❑ II. Abdülhamit olayların büyümemesi ve devlet otoritesinin yeniden tesis edilmesi amacıyla meşrutiyeti yeniden ilan etti (24 Temmuz 1908)

**II. Meşrutiyet'in İlanı
(24 Temmuz 1908)**

- ❑ 1878 Berlin Antlaşması'yla Sırbistan, Karadağ ve Romanya'nın Osmanlı Devleti'nden ayrılmasıdır.
- ❑ Kars-Ardahan-Batum'un Rusya'ya verildi
- ❑ Kıbrıs'ın ayrı bir antlaşmayla İngiltere'ye verildi
- ❑ Fransızların 1881'de Tunus'u...
- ❑ İngilizlerin 1882'de Mısır'ı işgal etti.
- ❑ 1881De Duyun-u Umumiye kuruldu
- ❑ 1878 – 1908 Baskı ve İstibdat dönemi
- ❑ 1908 Reval görüşmeleri
- ❑ Reval Görüşmeleri'nde Rusya ile İngiltere'nin Osmanlı topraklarını paylaştıkları haberi kısa sürede duyuldu.
- ❑ II. Abdülhamit'in tahttan indirilmesi ve Meşrutiyet rejimine geçilmesi Kolağası Niyazi ve Enver Beyler Selanik ve Manastır'da çıkardığı ayaklanmalar etkili oldu.

- ❑ II. Abdülhamit olayların büyümemesi ve devlet otoritesinin yeniden tesis edilmesi amacıyla meşrutiyeti yeniden ilan etti (24 Temmuz 1908).

Gelişmeler

Bulgaristan Bağımsız oldu

Arnavutluk Bosna – Hersek'i işgal etti

Doğu Rumeli Bulgaristan'a bağlandı

DAĞILMAYI ÖNLEME ÇABALARI

- ❑ Karlofça Antlaşması (1699), Osmanlı Devleti'nin Avrupa'da geri çekilmesiyle başlayan geri çekiliş sürecinde devletin kurtarılması meselesi öncelikli konular arasına girdi.
- ❑ Devleti kurtarmanın hangi yolla gerçekleştirileceği büyük tartışmalara neden olmuştu.
- ❑ Osmanlı Devleti'nin kurtuluşu için farklı görüşler bulunmaktaydı.

Osmanlılık

☞ **1839 Tanzimat ile 1913 Balkan Harbi ile biter.**

☞ **Yerine Milliyetçilik güçlenir**

☞ **Eşitlik temel ilkesidir.**

Kanımla yükselecekse Hz. Muhammed'in dini, alın kılıçla doğrayın beni.

Fatih Sultan Mehmet

- ✓ Osmanlı Devleti sınırlarında yaşayan Müslim, gayrimüslim halka yeni haklar vererek aralarında eşitlik sağlamak amacıyla Osmanlıcılık fikri benimsenmişti.

- ✓ Din, dil, ırk ayrımı yapmadan büyük bir Osmanlı milleti oluşturmak temel amaçtı.

- ✓ Bu görüş "Milliyetçilik" duygusunun yayıldığı bölgelerde etkili olamamıştır.

- Bu görüşü gerçekleştirmek için iki çalışma yapıldı:
- Kanun-u Esasi'nin ilanı.
- Meclis-i Mebusan'ın açılması.
- Osmanlıcılık fikrinin en önemli
- Savunucuları Ali Paşa, Fuat Paşa, Mithat Paşa ve Genç Osmanlılardı.

İslamcılık

- ☞ Panislamizm / II.Abdülhamid
- ☞ Baskı ve İstibdatla başlar
- ☞ Hicaz Yemen Cephesi ile biter

- Ümmetin birliği esasına dayanıyordu.
- İslam toplumları arasında zayıflamış olan birlik ruhunu yeniden canlandırmak ve toplumları bir lider etrafında birleştirmek düşüncesidir
- İslâmın, Osmanlı devletinin birliğini sağlayacağına inanılıyorlardı (Pan İslamizm).
- II. Abdülhamid bu düşüncenin en önemli şahsiyeti idi.
- M. Akif, Cemalettin Afgani gibi temsilcileri vardır.
- İslamcılık düşüncesi Arap-Acem, Sünni-Şii ayrılıklarının baş göstermesine rağmen XX. yüzyılda etkinliğini sürdürmüştür.

Türkçülük (Milliyetçilik)

- ☞ Pantürkizm / Panturanizm
- ☞ Enver Paşa / Ziya Gökalp

- Türkçülük, millet, milliyet ve milliyetçilik kavramlarına dayanır.
- Türkçülük fikri, Avrupalı devletlerin Tanzimat'a, Islahat'a ve Meşrutiyet'e rağmen Osmanlı Devleti'ni parçalamaya yönelik faaliyetlerini durdurulmaması üzerine oluşmuş bir fikir akımıdır.
- Bu fikir İttihat ve Terakki Cemiyeti ile yönetimde uygulanmaya başlandı.
- Asıl hedef Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemektir. Türkleri Osmanlı bayrağı altında birleştirmekti.
- Türkçülük fikrini savunan aydınlar: Ziya Gökalp, Yusuf Akçura, Ahmet Ağaoğlu, Tekin Alp, Ömer Seyfettin, Fuat
- Köprülü, Hamdullah Suphi, Kazım Duru ve İsmail Hakkı Baltacıoğlu'dur.

Batıcılık:

- ☞ Lale Devri ile başlar
- ☞ Ahmet Cevdet

- Batı'dan istifade suretiyle güçlenme ve ilerleme istekler taşıyanların düşüncesidir. Abdullah Cevdet gibi bu düşünceyi destekleyenler olmuştur.

Adem-i Merkeziyetçilik

- ☞ Prens Sabahattin
- ☞ Yerel yönetim / Şahsi teşebbüs
- ☞ Liberalizm

OSMANLI DEVLETİ'NDE DARBELER

Sultan Abdülaziz'in Darbe ile Tahttan
İndirilmesi

- ☞ Hüseyin Avni Paşa
- ☞ Dolmabahçe Sarayı
- ☞ 30 Mayıs 1876 Sultan Abdülaziz tahttan indirildi
- ☞ V. Murat tahta çıktı

- Sultan Abdülaziz 1861'de padişah olduğunda, herkes kendisinden çok şey bekliyordu.
- Sultan Abdülaziz bu amaçla birçok faaliyette bulundu. Birçok yenilik yaptı.
- 1871'den sonra devlet adamları arasında Abdülaziz aleyhtarları çoğaldı.
- Sadrazam Mütercim Rüştü Paşa, Serasker Hüseyin Avni Paşa, Adalet Nâzırı Mithat Paşa ve Şeyhülislam Hayrullah Efendi'den oluşan dördlü, Sultan Abdülaziz'e karşı ittifak yaptı.
- Padişahın tahttan indirilmesi ile ilgili **Hüseyin Avni Paşa** planını diğer komutanlara ve hükümet üyelerine kabul ettirdiler.
- Ordunun yönetimi elinde olduğu için, 30 Mayıs 1876'da Abdülaziz'in bulunduğu **Dolmabahçe Sarayı'nı** karadan ve denizden kuşattı. **Sultan Abdülaziz** tahttan indirilerek yerine **V. Murat** Osmanlı Devleti tahtına çıkarıldı.

Akıllı olmak da bir şey değil, mühim olan o akli yerinde kullanmaktır.

Descartes

31 Mart Darbesi / 13 Nisan 1909

- ☞ Osmanlı'da rejime karşı ilk ayaklanma
- ☞ İttihat ve Terakki
- ☞ Gazeteci Hasan Fehmi
- ☞ Galata Köprüsü
- ☞ Bâbiâli
- ☞ Avcı taburu
- ☞ Sultanahmet Meydanı
- ☞ Hareket Ordusu / Mahmut Şevket Paşa
- ☞ Kurmay Başkanı Mustafa Kemal
- ☞ II. Abdülhamit tahttan indirildi
- ☞ V. Mehmet Reşat başa geçti

- İttihat ve Terakki** Partisi'nin iktidar olması karşıtları ile aralarının açılmasına neden oldu.
- Muhalifler meşrutiyet aleyhine tavır takındılar.
- Gazeteci Hasan Fehmi** 6 Nisan 1909 „da **Galata Köprüsü** üzerinde vuruldu.
- Hasan Fehmi cinayeti ayaklanmanın fitilini ateşledi.
- Cinayeti işleyenlerin ittihatçılar olduğu düşünüldü.
- Öğrenciler bağırıp çağırarak **Bâbiâli**'ye yürüdüler.
- Bütün bu olayların sonucunda "31 Mart Vakası" meydana geldi.
- 31 Mart Vakası, esas itibarıyla siyasî ve askerî bir isyan oldu.
- Selanik'ten İstanbul'a Meşrutiyet'in muhafızı olarak getirilmiş olan **avcı taburu** erleri, subaylarını hapsederek 12/13 Nisan gecesi ayaklandılar.

- İsyân eden askerler **Sultanahmet Meydanı'nda** toplandılar.
- İstanbul'daki isyana Selanik'teki **Hareket Ordusu** birlikleri 23- 24 Nisan'da müdahale etti.
- Hareket Ordusu duruma hâkim oldu.
- Meclisin 27 Nisan 1909'daki oturumunda ayaklanmada etkisi olduğu gerekçesiyle II. Abdülhamit tahttan indirildi.
- Veliâht Mehmet Reşat padişah oldu.

31 Mart Olayı Sultan II. Abdülhamit Dönemi'nin kapanmasına neden oldu.

- Padişah yetkileri daha da sınırlandı.

Bâbiâli Baskını 23 Ocak 1913

- Osmanlıdaki ilk askeri darbe
- İttihat ve Terakki
- I. Balkan Savaşı
- Enver Bey ve Talat Bey
- Bâbiâli
- Kâmil Paşa / Mahmut Şevket Paşa
- Fiilen tek parti

- V. Mehmet Reşat'ın padişah olmasıyla **İttihat ve Terakki** ülke yönetimine tamamen hâkim oldu.
- 1911'de İtalya, Osmanlı Hükümeti'ne bir nota vererek Trablusgarp ve Bingazi'nin kendisine bırakılmasını istedi
- Osmanlı Devleti'ne savaş ilan ederek Trablusgarp'a saldırdı.
- Balkan Savaşı'nın** başlaması ile Trablusgarp İtalya'ya bırakıldı.
- İttihat ve Terakki, ordu içindeki hâkimiyetini artırdı.

- II. Abdülhamit Dönemi subaylarını görevlerinden uzaklaştırmaya başladı.
- İttihatçı genç subaylar görevlere getirildi.
- 1912'de Balkan Savaşları başladı.
- Osmanlı Devleti kendisinden kısa bir süre önce ayrılan devletlere yenildi.
- Ordu mensuplarının siyasi çekişmelere karışması yenilgilerin en önemli etkeni oldu.
- Balkan Savaşı'ndaki başarısızlık hükümet değişikliğine sebep oldu.
- Gazi Ahmet Muhtar Paşa kabinesi istifa etti.
- Yeni kabineyi İttihat ve Terakki ile yıldızı barışmayan Kâmil Paşa kurdu.
- Bulgar orduları Çatalca önlerine kadar geldi.
- Makedonya elden çıktı.
- Selanik, Yunanlıların eline geçti.
- Bulgar kuşatması altındaki Edirne'nin verilmesi istendi.
- Hükümet Edirne'nin verilmesini kabul etti.
- İttihatçılar hükümet değişikliğini istediler fakat padişah'tan olumsuz cevap aldılar.
- Enver Bey ve Talat Bey** başta olmak üzere İttihat ve Terakki ileri gelenleri gidişata müdahale etmeye kararı verdiler.
- Bâbiâli'ye** bir baskın düzenlenip Kâmil Paşa Hükümeti düşürme kararı aldılar.
- 23 Ocak 1913'te Enver Bey'in başında olduğu bir grup Bâbiâli'deki hükümet merkezine doğru harekete geçti.
- Kâmil Paşa**, ahali ve askerlerden gelen teklif üzerine istifa ettiğini bildirdi.
- İttihat ve Terakki Partisi'nin yaptığı bu hükümet darbesi sonucunda Sadrazam **Mahmut Şevket Paşa** başkanlığında yeni kabine oluşturuldu (1913).
- Bâbiâli Baskını, Talat Paşa'nın, Enver Paşa'nın, Ömer Naci'nin ve diğer ittihatçıların siyasi çıkarlarını gerçekleştirmeleri için yapıldı ve Kâmil Paşa Hükümeti devrildi.

- ❑ Bâbiâli Baskını siyasi tarihimizin en ilginç hükûmet darbelerinden biri olarak tarih sahnesine geçti.
- ❑ İttihat ve Terakki, Bâbiâli Baskını ile tek başına iktidar olmuş ve **fiilen tek parti** hâlini almıştır.

Darbelerin Kaybettirdiği Topraklar

Girit / Yunanistan
☞ Girit / Yunanistan
☞ Arnavutluk

- ❑ Osmanlı Devleti, hükûmet değişikliği, Meşrutiyet'in ilanı ve seçim çalışmalarıyla uğraşırken toprak kaybetmeye devam ediyordu.
- ❑ **Girit'in Yunanistan'a** bağlandı.
- ❑ Yunan Anayasası kabul edildi ve Türk bayrağının yerini Yunan bayrağı aldı.
- ❑ Balkan savaşlarının başlaması ile **Arnavutluk'ta da** huzursuzluklar arttı.
- ❑ Avrupalı devletler Arnavutluk üzerindeki emellerini uygulamaya başladılar.
- ❑ 1913 Arnavutluk bağımsız bir devlet haline getirdiler.

İnsanlar başaklara benzerler, içleri boşken başları havadadır, içleri doldukça eğilirler.

Montaigne

- KÂMİL PAŞA -

- 1885 ile 1913 arasında dört kez sadrazamlık yapmıştır.
- Son sadrazamlığı Bâb-ı Âli Baskını ile son bulmuş, istifasını Sadrazamlık makamına gelen Enver Paşa'nın kendisini tabanca ile tehdit etmesi sonucu vermiştir.
- İstifasından sonra yakın dostu Lord Herbert Kitchener tarafından davet edildiği Kahire'de üç ay kaldıktan sonra, 1878'de İngiliz yönetimine giren memleketi Kıbrıs'ta yerleşmiş, Osmanlı siyasetinde rüzgarların değişmesini beklemiştir.
- Ancak kendisinden sonra sadrazam olan Mahmud Şevket Paşa'nın suikaste kurban gitmesi ve İttihatçıların muhalif siyasetçileri sürgüne yollamaya başlamaları ile ümitleri son bulmuştur.
- Sürgün edilenler arasında bulunan ailesi de Kıbrıs'a yanına gelmiştir. Kıbrıslı Mehmed Kamil Paşa bu esnada, İngiltere'ye gitmeye hazırlanırken, 14 Kasım 1913 günü kalp krizi veya senkoptan ölmüş, Lefkoşa Arabahmet Camii'ne gömülmüştür.

Cesaret insanı zafere, kararsızlık tehlikeye, korkaklık ise ölüme götürür.

Yavuz Sultan Selim

